

3. Крушельницька Т. Фінансова самодостатність територіальних громад в умовах децентралізації: аналіз та нові виклики. Аспекти публічного управління. Том 8, № 1, 2020. С. 6-17. DOI: 10.15421/152001

4. Шлафман Н.Л., Єрмакова О.А. Самодостатність територіальних громад в умовах реформи місцевого самоврядування: невирішені проблеми та шляхи їх вирішення. *ECONOMICS: time realities*. № 1 (65), 2023. С. 78-85.

Abstract. The processes of decentralization actualized the need to solve two interrelated issues: substantiation of the role of local self-government in ensuring the needs of the population, accordingly, the definition of public goods that must be satisfied at the level of territorial communities, regions, the state and sources of funding for their provision; outlining the ways of development of territorial communities for the future and their achievement of self-sufficiency as a criterion for the effectiveness of administrative territorial reform. In this context, an important scientific task is to substantiate the theoretical basis of self-sufficiency of territorial communities during the period of martial law.

Key words: decentralization, territorial community, local self-government, martial law, food self-sufficiency.

УДК 338.012

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-94

ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ САМОДОСТАТНОСТІ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ

Решетілов Г.О., д-р філософії

Миколаївський національний аграрний університет

e-mail: Reshetilovgeorge@gmail.com

Анотація. У тезах розглядаються проблеми формування продовольчої самодостатності громад в умовах війни. Визначені та обґрунтовані основні напрями формування продовольчої самодостатності громад в умовах війни, зокрема: систематично оцінювати потреб та можливості мешканців громад, кожного домогосподарства окремо; забезпечити фінансування та знайти партнерів для закупівлі необхідного обладнання для переробки сільськогосподарської продукції; налагодити міжмуніципальне співробітництво. Доведено, що ці кроки є важливими не лише для забезпечення населення продукцією у надзвичайних ситуаціях, але і з точки зору євроінтеграції. Європейський союз має певні стандарти щодо формування фуд-процесингових центрів, де проводяться розрахунки щодо переробки продуктів на місцях.

Ключові слова: продовольча самодостатність, воєнний період, громади, підтримка органів місцевої влади, повний цикл, ЄС.

Умови війни створюють складні виклики для громад України, особливо щодо забезпечення їх продовольчої безпеки. Військові конфлікти призводять до обмеження доступу до продуктів харчування, знищення або пошкодження інфраструктури, зменшення виробництва сільськогосподарської продукції та інших факторів, що негативно впливають на доступність харчових ресурсів для

населення. У таких умовах формування продовольчої самодостатності громад стає надзвичайно важливим завданням, яке допомагає забезпечити виживання та добробут населення.

Одним із ключових аспектів формування продовольчої самодостатності є розвиток місцевого сільського господарства. Громади мають зосередити зусилля на підтримці та розвитку сільськогосподарських підприємств, вирощуванні продуктів харчування на власних землях та створенні механізмів для їх обробки та зберігання. Так, Комплексна програма підтримки та розвитку сільського господарства у Львівській області на 2021-2025 рр. (з урахуванням періоду воєнного стану) передбачає ряд заходів, спрямованих на підтримку мікро, малих та середніх сільськогосподарських виробників з метою забезпечення продовольчої безпеки регіону, створення робочих місць для населення та розвитку галузі. Оновлена програма включає п'ять напрямків підтримки, серед яких:

- компенсація відсотків (комісій) за супроводження договорів та фінансового лізингу;
- надання поворотної фінансової допомоги шляхом надання пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів у галузі сільського господарства, а також пільгових кредитів на реалізацію бізнес-планів щодо створення (придбання) об'єктів для зберігання, заморожування, переробки та передпродажної підготовки сільськогосподарської продукції;
- компенсація вартості високопродуктивного насіння овочів та окремих зернових та зернобобових культур;
- дотація за приріст поголів'я корів шляхом власного відтворення або придбання;
- бюджетна субсидія на одиницю оброблюваних сертифікованих угідь [1].

Окрім цього, стимулювання підприємництва у сфері аграрного виробництва важливо для забезпечення сталого розвитку сільських територій. Підтримка ініціативних малих та середніх сільськогосподарських підприємств, надання їм доступу до кредитів, технічної підтримки та ринків збуту сприяє створенню нових робочих місць та збільшенню виробництва продукції.

Також, вважаємо, що громадам слід розглядати забезпечення продовольчої безпеки як складову повного циклу, що включає в себе вирощування, переробку та зберігання продукції. Розпочати дії у цьому напрямку можна з аналізу потреб та можливостей населення, наявних домогосподарств, а також місцевого бізнесу. Наприклад, коли мова йде про овочеву продукцію, вона часто вирощується приватними домогосподарствами, які виробляють овочі різних сортів, якості та обсягу. Для того, щоб ця продукція потрапила до переробника, потрібно встановити відповідну схему: місцеві органи влади мають дослідити можливості домогосподарств, після чого проводити переговори з переробниками та заготівельниками. Ця схема є складною і частково може реалізовуватись через сільськогосподарські кооперативи.

Проте виникає питання: як організувати людей для вирощування продукції з урахуванням певних замовлень, сортів та якості? Частково цю

проблему можуть вирішити громади через місцеві заклади громадського харчування, які працюють на місцевій сировині. Отже, для органів місцевої влади важливо дбати про обсяг продукції, забезпечення стабільності в постачанні, щоб уникнути ситуації, яка сталася у 2022 р., коли з початком війни всі магазини закрилися [2].

Підсумовуючи вище наведене нами визначені, три основні кроки для забезпечення продовольчої безпеки, а саме:

- систематично оцінювати потреби та можливості мешканців громад, кожного домогосподарства окремо;
- забезпечити фінансування та знайти партнерів для закупівлі необхідного обладнання для переробки сільськогосподарської продукції;
- налагодити міжмуніципальне співробітництво.

Вважаємо, що ці кроки є важливими не лише для забезпечення населення продукцією у надзвичайних ситуаціях, але і з точки зору євроінтеграції. Європейський союз має певні стандарти щодо формування фуд-процесингових центрів, де проводяться розрахунки щодо переробки продуктів на місцях.

Список використаних джерел:

1. Підтримка та розвиток сільського господарства URL: <https://dobrotvirskagromada.gov.ua/news/1680182332/> (дата звернення: 29.04. 2024).
2. Гавриленкова М. Три кроки до продовольчої безпеки у територіальних громадах URL: <https://u-lead.org.ua/news/353> (дата звернення: 29.04. 2024).

Abstract: The article examines the problems of forming food self-sufficiency of communities in the conditions of war. The main directions of the formation of food self-sufficiency of communities in the conditions of war are defined and substantiated, in particular: systematically assess the needs and capabilities of residents of communities, each household separately; provide financing and find partners for the purchase of the necessary equipment for the processing of agricultural products; establish inter-municipal cooperation. It has been proven that these steps are important not only for providing the population with products in emergency situations, but also from the point of view of European integration. The European Union has certain standards for the formation of food processing centers, where calculations are made for the processing of products on the ground.

Key words: food self-sufficiency, wartime, communities, support of local authorities, full cycle, EU.